



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Clypeus Theologiæ Thomisticæ**

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus  
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

**Gonet, Jean-Baptiste**

**Coloniæ Agrippinæ, 1671**

§. III. Corollaria præcedentis doctrinæ,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

Lib. de sancta virginitate. c. 31.

nem legis precipientis vel prohibentis aliquem actum (sic enim non velle subijci legi est actus inobedientiae) sed denon subiectione ad legem divinam, ut est regula & mensura dignitatis & excellentiae omnium creaturarum; qua ratione nolle subijci legi divinae, est actus superbiae propriae dictae.

S. III.

Corollaria precedentis doctrinae.

Ex dictis inferes primò contra Valentiam, primum Angelorum peccatum non fuisse, nec esse potuisse actum inobedientiae. Ut enim supra ostendimus, primum Angelorum peccatum non potuit esse actus inordinatus per modum fugae & recessus, sed debuit necessariò esse inordinata profectio; eò quòd omnis fuga mali sit ex amore alicujus boni, & ita nolitio & fuga deordinata, debet supponere volitionem deordinatam: inobedientia autem, ut diximus, respicit divinam legem, per modum fugae & recessus ab illa. Ergo primum Angelorum peccatum, nec fuit, nec esse potuit actus inobedientiae.

Nec valet si dicas cum Valentia, quòd quamvis actus nolitiois deordinatus possit praesupponere volitionem deordinatam, non tamen necessariò, sed potest etiam praesupponere bonam, ut patet in eo qui vult non obedire quia vult orare. Non valet, inquam, nam praeterquam quòd hoc est falsum; quia quando quis tenetur obedire alicui praeepto, peccat volendo pro tunc aliquid aliud quantumcumque; aliàs de se honestum, cujusmodi est oratio; ex eo quòd recta ratio dicitur bonum etiam de se honestum non esse profectendum, quando aliquid aliud impossibile est peragendum. Ad id ad hoc potest, Angelum non posse deordinari circa media, seu in electione, aut fuga alicujus ad consequendum finem, nisi prius deordinetur circa finem; quia debet incipere peccare a fine.

Inferes secundo, primum Angelorum peccatum non potuisse esse odij, vel desperationis, aut injuriae: quia scilicet odium & desperatio pertinent ad quandam fugam voluntatis, attingens obiectum ut disconveniens & nocivum; injuria verò non versatur circa obiectum quantum est de se moraliter bonum, sed circa malum, eò quòd supponit errorem intellectu, per quem sequitur; in intellectu verò Angeli non potest esse error ante primum peccatum, ut infra patebit. Ergo &c.

Inferes tertio, primum Angelorum peccatum non fuisse invidiam: quia ut discit D. Thomas in 2. dist. 3. quest. 1. art. 3. ad 2. Invidia est dolor animi propter alium, in quantum est impedimentum boni proprii. Divina autem felicitas non est impedimentum boni proprii, nisi quòd inordinatè desideratur; quia ab eo omne bonum descendit: & ita odium & invidia (loquitur de utroque simul) praesupponunt aliud peccatum, per quòd voluntas deordinatur. Et sic non fuit peccatum ejus (scilicet Angeli) odij vel invidiae.

Nec obstat illud Basilij homilia de invidia: quod enim principem malorum Daemonum ad bellum movit? nonne invidia, per quam Dei adversarius deus Angelos, eum essent in via, peccasse peccatum invidiae: quia ait D. Thomas hic art. 2. post peccatum superbiae, consecutum est in Angelo peccatum invidiae. Invidiam quippe (teste Augusti-

Tom. II.

no) superbia continuo parit, nec unquam est sine tali prole atque comite. Unde idem S. Doctor lib. de Genesi ad litteram cap. 14. de Angelo peccante haec scribit: Nonnulli dicunt ipsum ei suscipere casum à supernis sedibus, quòd inviderit homini factò ad imaginem Dei. Porro haec invidia sequitur superbiam, non praecedit. Non enim causa superbendi est invidentia, sed causa invidendi superbia. Cum igitur superbia sit amor excellentiae propriae, invidia verò sit odium felicitatis alienae, quòd inde nascatur satis in promptu est. Amando enim quisque excellentiam suam, vel paribus invidet, quòd ei coaequantur; vel inferioribus, ne sibi coaequantur: vel superioribus, quòd eis non coaequantur. Superbendo igitur invidus, non invidendo quisque superbus est. Merito initium omnis peccati superbiae scriptura definit, dicens: initium omnis peccati superbia. Similiter Leo Papa Serm. 4. de Collectis, prius superbia quam invidiam deliquisse Sathanam asserit. Primum (inquit) superbus, ut caderet; deinde invidus noceret, &c.

S. IV.

Solvuntur objectiones.

Contra precedentibus conclusionibus objicit primò Scotus: Peccatum superbiae proprie dictae consistit solum in appetitu deordinato propriae excellentiae relatae ad alios, cum scilicet aliquis vult alijs praeesse, eosque regulare: Sed primus Angelus non peccavit ex eo quòd voluerit alijs praeesse eosque regulare: Ergo non primò peccavit peccato superbiae proprie dictae.

Respondeo negando Majorem: nam ex quatuor speciebus superbiae, quas D. Thomas 2. 2. quest. 162. art. 4. refert ex Gregorio, tres primae nihil dicunt de excellentia relativa, sed tantum quarta: & Augustinus 14. de civit. definit superbiam, per celsitudinem, quae est quid absolute, & alibi per excellentiam, quae potest sumi relative. Unde obiectum superbiae, in tota sua latitudine accepta, non est excellentia relativa, sed excellentia communiter se habens ad absolutam & relativam.

Objicit secundo: Peccatum superbiae est appetitus inordinatus propriae excellentiae: Sed primum Angelorum peccatum non potuit consistere in tali appetitu: Ergo neque in actu superbiae. Minor probatur: Appetitus inordinatus propriae excellentiae, est ordinatus amor concupiscentiae sui ipsius: Sed inordinatus amor concupiscentiae, praesupponit necessariò inordinatum amorem amicitiae: Ergo primum Angelorum peccatum, non potuit consistere in appetitu inordinato propriae excellentiae.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem. Ad cujus probationem, dico, inordinatum appetitum propriae excellentiae non esse solum amorem concupiscentiae, sed etiam amicitiae: nam cum amare sit velle bonum alicui, non potest esse amor concupiscentiae, qui non sit etiam amicitiae, neque e contra; siquidem quatenus amor respicit bonum, quòd cumque illud sit, est amor concupiscentiae; ex eo quòd praedictum bonum, est id quòd concupiscitur, quatenus verò respicit subjectum cui vult illud bonum, sive sit distinctum, sive non, est amor amicitiae, quia praedicta persona est id cui volu-